

Principprogram för Framtidens Vänster

Antaget av kongressen 2026

Innehållsförteckning

[Inledning](#)

[Del 1](#)

[Den värld vi lever i](#)
[Klassamhället och välfärdsstaten](#)
[Feminism, genus och hbtqia+](#)
[Antirasism](#)
[Dekolonialitet](#)
[Klimaträttvisa](#)
[Internationell solidaritet och anti-imperialism](#)
[EU-kapitalets union](#)
[Om socialismens metod: vägen till framtiden](#)
[Aktivism, bildning och parlamentarism](#)

[Del 2](#)

[En analys av vår samtid](#)

[Del 3](#)

[Klassamhället och välfärdsstaten](#)
[Välfärdsstaten i klassamhället](#)
[Otrygghet som maktmedel](#)
[Välfärd, klass och socialism](#)

[Del 4](#)

[Socialistisk intersektionell feminism](#)
[Feminism som politisk vision: omsorg, jämlikhet och systemförändring](#)
[Reproduktiva rättvisa och trygghet, mot våld och exploatering](#)
[Antirasism, internationell solidaritet och öppna gränser](#)
[Femonationalism](#)

[Del 5](#)

[Rasism och antirasism](#)
[Rasismens historiska och globala rötter](#)
[Exploaterande och exkluderande rasism](#)
[Rasismer](#)
[Rasism, kapitalism och andra maktordningar](#)
[Antirasism som systemkamp](#)

[Del 6](#)

[För en grön socialism](#)

[Kapitalismens begränsningar i klimatfrågan](#)
[Strukturella hinder för en rättvis klimatomställning](#)
[Stegen mot en rättvis klimatomställning](#)

Del 7

[Imperialism](#)
[Internationell solidaritet](#)
[Militarisering, NATO, DCA och Vapenexport](#)
[Solidaritet med Palestina: internationalism som praktik, inte symbol](#)
[Solidaritet med folk och länder som utsätts för imperialism](#)

Del 8

[Strategi och reformer](#)

Del 9: Begreppslista

Inledning

Framtidens Vänster är ett rörelseparti¹ som samlar dem som vägrar acceptera orättvisor och kämpar för ett nytt samhällssystem. Framtidens Vänster förenar rörelser som bygger på socialism, feminism, intersektionalitet, antirasism, antiimperialism, dekolonialitet, fred och avmilitarisering samt klimaträttvisa i en gemensam kamp. Det är genom kollektivt motstånd och organisering vi tar ett helhetsgrepp och därmed på djupet utmanar dagens orättvisa system. Vi är ett parti som tror att progressiva förändringar växer fram underifrån, ur rörelser.

I en tid då de rika blir rikare, rasister och sexister starkare, miljö- och klimatfrågan inte tas på allvar och direktsant folkmord kan pågå står Framtidens Vänster för ett alternativ. Det är inte bara nödvändigt utan också möjligt att bygga ett rättvist samhälle både i Sverige och internationellt. I det här principprogrammet gör vi en analys, pekar på vägar framåt och tydliggör hur kampen för social- och klimaträttvisa kan föras. Det kräver att vi blir fler, vi organiserar oss, och tillsammans förändrar.

Del I

Den värld vi lever i

Vi lever i en värld präglad av fördjupade ojämlikheter, brist på demokrati och en accelererande ekologisk kris. I detta sammanhang framstår socialism - det vill säga en revolutionär omvälvning av samhället - inte som retoriska ytterligheter, utan som svar på en samhällsordning som reproducerar förtryck och utsugning. När systemets grundläggande logik premierar vinst framför människors behov blir en radikal omfördelning av makt och resurser en nödvändighet. Framtidens Vänster samlar dem som vägrar acceptera denna normalisering av orättvisa.

Klassamhället och välfärdsstaten

Klassamhället består inte bara av skillnader i inkomst, utan av en strukturell maktrelation mellan dem som äger och kontrollerar produktionen och tjänstesektorn och dem som säljer sin arbetskraft. Välfärdsstaten kan mildra vissa konsekvenser av denna ordning, men den förändrar inte i sig exploateringens grundvillkor. I ett kapitalistiskt system koncentreras makt och rikedom, samtidigt som arbetarklassen och tjänstepersoner, arbetslösa m.fl. pressas genom otrygga villkor och ökade krav.

¹ Rörelseparti-Ett rörelseparti är ett politiskt parti som ser sig självt som en integrerad del av breda sociala rörelser och folkliga uppror, snarare än en separat politisk elit. Det bygger sin strategi på att förankra politiken underifrån, genom aktivism, folkbildning och nära samarbete med fackföreningar, gräsrotsorganisationer och andra progressiva krafter. Makten ska byggas i rörelsen, inte bara förhandlas fram i parlamentariska institutioner.

Därför kräver klasskampen både materiella reformer och en långsiktig strategi för en radikal samhällsomvandling.

Feminism, genus och hbtqia+

Feminism och hbtqia+-kamp är helt centrala frågor för att förstå hur makt organiseras och utövas i vardagsliv, arbete och institutioner. Kapitalismen samverkar med patriarkala och heteronormativa strukturer genom att exploatera obetalt omsorgsarbete och skapa hierarkier kring kropp, identitet och sexualitet. En socialistisk frigörelse måste därför innebära både ekonomisk omfördelning och en aktiv nedmontering av könsbaserade maktordningar. Ett jämlikt samhälle förutsätter att alla människor kan leva utan våld, diskriminering och socialt tvång.

Antirasism

Antirasism är avgörande eftersom rasifiering och exkludering historiskt har fungerat som verktyg för att splittra arbetarklassen och legitimera ojämlika livsvillkor. Kapitalismens rötter i kolonialism och slavhandel har lämnat efter sig globala och nationella ordningar där vissa liv värderas och behandlas lägre än andra. I samtiden tar detta uttryck i diskriminering på arbets- och bostadsmarknad, i kriminaliserande politik och i en offentlighet som misstänkliggör minoriteter. En socialistisk rörelse måste därför vara konsekvent antirasistisk och aktivt bygga solidaritet över de gränser som makten försöker upprätthålla.

Dekolonialitet

Dekolonialitet innebär ett perspektivskifte som utmanar kolonialitetens makt över kunskap, varande och görande samt samhällsordning. Istället för reformering är avlänkning centralt vilket innebär att bryta med globala Nordens idéer och logik om mänskliga ideal, modernitet, ekonomiskt tillväxt, välstånd, universalism och neutralitet. Avlänkning praktiseras genom olydnad - en vägran att underordna sig globala Nordens normer som definierar kunskap, mänsklighet, sörjbarhet och värden och som formar vår syn på bland annat kön, språk, hälsa och normalitet. Detta låter oss omskapa demokratiska och icke-imperialistiska/koloniala samhällen som erkänner, respekterar och möjliggör andra värden, kunskaper, levnadssätt och former att organisera samhällen. Modernitet förstås därför inte som framsteg eller frigörelseprojekt, utan snarare som ett kolonialt projekt kopplat till systematisk exploatering, hierarkier och dominans. Detta system beskrivs som en dödscivilisation, med en styrande logik som prioriterar produktivitet, kontroll och exploatering framför liv, omsorg och kollektivitet. Dekoloniseringsprocesser vilar på fyra grundförståelser: pluriversalism, omgöranden och omläsningar, praktiserande handling samt att dessa processer är kollektiva.

Klimaträttvisa

Klimatkrisen är en politisk konflikt om ansvar, resurser som handlar om nutidens och framtidens ojämlika livsvillkor. Den nuvarande ekonomins vinstdrivna vinst- och konsumtionsdrivna logik förstör naturen och överflyttar kostnaderna till arbetande människor och redan utsatta regioner. Klimaträttvisa innebär att omställningen måste vara socialt jämlik och demokratiskt styrd, snarare än marknadsanpassad och ojämlikt fördelad. Därför kopplar vi ekologisk omställning samman med krav på ekonomisk demokrati och kollektiv kontroll över centrala samhällsfunktioner. Det krävs radikala och strukturella förändringar för att skapa en hållbar och rättvis värld.

Internationell solidaritet och anti-imperialism

Kampen för socialismen är en internationell rörelse och därför arbetar Framtidens Vänster hand i hand med organisationer, rörelser och partier som delar vår socialistiska och antiimperialistiska grundsyn. Kapitalismen verkar också genom globala maktstrukturer där stater, företag och finansiella institutioner upprätthåller ojämlika relationer. Anti-imperialism handlar därför om att analysera och bekämpa hur exploatering och våld exporteras, och hur beroenden skapas genom handel, skuld och geopolitisk dominans. Internationell solidaritet är inte välgörenhet, utan ett politiskt ställningstagande:

arbetarklassens intressen är sammanflätade över gränser. Socialismens uttryck kommer att variera, men målet är gemensamt - att folket tar makten över sina liv och resurser.

EU-kapitalets union

EU är kapitalets union. I alla avgörande regelverk och i varje avgörande konflikt har EU valt att skydda kapitalintressen, på bekostnad av folkets rättigheter. Den nuvarande formen av EU innebar överlämnandet av den ekonomiska politiken till marknaden och bankerna - en ordning vi måste bryta. I Grekland såg vi hur EU i samarbete med IMF hänsynslöst krossade landets ekonomi och tvingade igenom nedskärningar och privatiseringar som förvärrade fattigdom och arbetslöshet. Rika länder har blivit rikare på fattiga länders bekostnad. Vi vill se ett helt nytt samarbete som har perspektivet att skapa ett socialistiskt Europa. Ett samarbete som bygger på gemensam skattepolitik och social konvergens - där solidaritet råder mellan folk, inte mellan stater, och där ekonomin styrs demokratiskt, inte av marknadskrafter.

Om socialismens metod: vägen till framtiden

Socialismen kan förstås som en process där makten flyttas från kapitalägare till arbetande och förtryckta grupper genom demokratiserad ägande och kontroll över produktion och samhällsplanering. Den grundläggande samhällsomvandling ligger i maktskiftet självt, inte i en symbolisk händelse, utan i att beslutanderätten om ekonomi och samhällsutveckling förankras och säkerställs hos majoriteten. Makteliter tenderar att framställa socialism som odemokratisk, just eftersom den hotar deras privilegier och kontroll över resurser. Framtidens Vänster utgår därför från att förändring måste byggas av organiserade rörelser, snarare än förhandlas fram inom systemets gränser.

Aktivism, bildning och parlamentarism

Vi är ett parti som tror på att hållbara och demokratiska förändringar kommer från vänster, och underifrån - från folket, från rörelserna. Vi är samtidigt medvetna om att parlamentarismen är ett verkligt rum, med verklig makt, som påverkar människors liv, genom beslut som berör våra levnadsvillkor och vardagsliv. Dessutom menar vi att politik aldrig ska reduceras till att endast vara intellektuell teori och förståelse. Politiken når sin fulla kraft när vi känner den och praktiserar den - kollektivt. Både i det stora nationella och globala, som i det lilla, nära och lokala. Därför bygger vi Framtidens Vänster på tre samverkande ben: aktivism, folkbildning och parlamentarism.

Aktivismen skapar tryck underifrån, gör motstånd synligt och förenar, medan folkbildningen ger rörelsen analytiska verktyg och en gemensam riktning, som vi sedan kan omsätta i praktik. Samtidigt blir parlamentarismen ett rum som kan underlätta våra livspussel, förbättra våra livsvillkor och förenkla förutsättningarna för att organisering över huvud taget ska vara möjligt. De tre benen är även viktiga demokratiprinciper; rätten att protestera, kunskap att förstå vår värld och föreställa oss en annan samt möjligheten att förändra och påverka vårt samhälle och våra liv. Tillsammans bygger dessa dimensioner en hållbar och helhetlig rörelse, som med full kraft kan riva murar.

Kombinationen av att bygga från vänster, underifrån, förena olika perspektiv och arbeta med folkbildning, aktivism och parlamentarism är nyckeln till vad vi kallar för en revolutionär demokratisering. Jorden och mänskligheten kan inte vänta i 50 år till, utan vi behöver omgående ställa om till ett samhälle som bygger på exploatering, förtryck och kontroll. Radikala förändringar som demokratiserar behöver ske nu. Det är genom revolutionär demokratisering vi tillsammans bygger fredliga och demokratiska samhällen - av folket, för folket.

Del 2

En analys av vår samtid

Varje gång det uppstår krig, fascistiska framgångar, ekonomiska kriser eller ekologiska sammanbrott framställs de ofta som extrema undantag från en annars välfungerande vardag. Men i själva verket är

det tvärtom: sådana katastrofer växer fram ur helt vanliga och vardagliga processer i kapitalismen. De mekanismer som skapar välstånd och rikedom för några bygger samtidigt fattigdom och misär för andra.

I både Sverige och världen i stort ser vi hur förtryck som krävs för att systemet ska kunna reproducera sig också ger upphov till klasskamp. Genom imperialism och koloniala maktordningar har kapitalismen pressat människor och natur in i ohållbara relationer, samtidigt som motstånd växer fram i varje land. Imperialismen är internationell, men den dominerar också västvärldens länders politik, ekonomi och militär - och Sverige är inget undantag.

I vår samtid möter vi ständiga nedskärningar, privatiseringar, attacker mot facklig organisering och en repressiv politik som normaliserar övervakning och hårdare straff. Sådana åtgärder är inte bara tillfälliga avvikelser, utan delar av hur staten skyddar en samhällsordning där kapitalet har ett avgörande inflytande.

När den globala uppvärmningen och andra ekologiska kriser eskalerar räcker det inte att enbart beskriva symptomen. Roten är den eviga jakten på profit och en ekonomi som belönar exploatering och extraktivism, dvs att naturresurser tas ut i stor skala med miljöförstöring och sociala orättvisor som följd. Att den rikaste procenten äger mer än stor majoritet av världens befolkning tillsammans är orättvist och får förödande konsekvenser för alla samhällen.

I efterdyningarna av den nyliberala ordningens förvittrande behövs nya sätt att legitimera den rasistiska klassmakten. Kapitalet söker sig då ofta till extremhögern för att kunna driva fram auktoritära, konservativa och reaktionära projekt som kan övergå till fascism. Det kan handla om att ställa grupper mot varandra, försvaga fackliga och sociala rörelser, och göra invandrade, negativt rasifierade eller hbtqia+-personer och andra som är marginaliserades rättigheter till syndabockar, vilket ytterligare förstärker exkludering och exploatering. Detta kan inte mötas med pragmatism och anpassning, utan kräver tydlig konfrontation - samtidigt som vi bygger breda allianser som kan vinna konkreta och långsiktigt hållbara segrar i vardagen.

Framtidens Vänster finns därför att det behövs en rörelse som kompromisslöst står upp för en antirasistisk klasskamp, för internationell solidaritet, dekolonialitet och klimaträttvisa - trots repression och oavsett vad svensk media eller eliter tycker. När imperialistiska makter återigen rustar för krig behövs solidaritet med alla jordens förtryckta. Vi vill se Sverige ur Nato och försvarar en aktiv internationell solidaritet som bygger nedrustning och fred nedifrån.

Samtidigt är vägen framåt inte att idealisera konflikt för sin egen skull, utan att förstå att varje verklig förbättring har vunnits genom kamp. Socialismens grundidé har ofta varit att förändring i huvudsak kan ske fredligt, men historien visar att arbetande människor gång på gång mötts av våld från polis, militär, sanktioner eller kupp försök. Därför försvarar Framtidens Vänster rätten till självorganisering och bygger gemensam styrka i arbetsplatser, bostadsområden, skolor och civilsamhälle-nationellt och internationellt.

Den moderna arbetarrörelsen måste vara feministisk, intersektionell och antirasistisk. Klassförtryck samverkar alltid med andra maktordningar, och rörelsen måste därför synliggöra hur patriarkala, rasistiska och kapitalistiska strukturer förstärker varandra och formar människors livsvillkor. Det innebär att aktivt bekämpa patriarkala strukturer och mäns våld mot kvinnor, utmana ekonomiska ojämlikheter där kvinnor har mindre makt och lägre löner, samt motverka rasism och koloniala hierarkier som splittrar och exploaterar utsatta grupper i samhället. En intersektionell arbetarrörelse erkänner att arbetarklassen inte är homogen. Klass formas i relation till rasifiering, kön, funktionsvariation, sexualitet, könsidentitet och migrationsstatus. Erfarenheter från dem som drabbas hårdast av förtryck ska därför stå i centrum som grund för en gemensam kamp. Kampen mot diskriminering är inte en sidofråga utan en förutsättning för verklig solidaritet.

En rättvis klimatomställning kräver att klimat, klass, kön och rasism förstås som sammanlänkade.

Klasskampen syftar till att möjliggöra ett klasslöst samhälle byggt på jämlikhet och jämställdhet och blir effektiv när den är intersektionell och utmanar alla sammanvävda former av ojämlikhet.

I Sverige ser vi växande fattigdom och hur välfärden privatiserats sönder. Samtidigt som arbetarrörelsen befinner sig på defensiven har stora delar av den fackliga rörelsen byråkratiserats och tappat sin kämpaglöd. Gamla intresseorganisationer, i synnerhet fackföreningarna, måste åter rusta sig till aktiva kamporganisationer i medlemmarnas händer och med solidaritet som grund. Pga. hög arbetslöshet och diskriminerande strukturer lever stora grupper under osäkra ekonomiska och arbetsrättsliga förhållanden, dessa människor saknar tillgång till trygghetssystemen. Stora grupper av människor har idag blivit tvungna att ta sk. gigjobb eller SMS-anställningar. Det handlar både om att försvara löner och villkor samt om att göra solidaritet till en levande praktik och att organisera/inkludera nya grupper som arbetslösa eller de med osäkra anställningsförhållandena.

Reformer har historiskt förbättrat livet för arbetarklassen, och de har ofta kämpats fram underifrån. Men reformismens löfte om att kapitalismen gradvis kan bli rättvis har gång på gång visat sig omöjlig. Välfärdsstaten köpte tid och dämpade missnöje, men förändrade inte i grunden maktförhållandena. Sverige kan tävla med USA och Ryssland om förmögenhetsjämlighet. Vi måste försvara de rättigheter som tillkämpats, men aldrig utan att peka ut riktningen bortom kapitalismen: ett samhälle där avgörande tillgångar och styrmedel – storföretagen och centrala naturresurser – ägs och förvaltas gemensamt medan kreditväsendet avskaffas, så att demokratiska beslut kan ligga till grund för samhällsutvecklingen.

Det parlamentariska arbetet har tydliga begränsningar eftersom det verkar inom den ordning vi vill förändra. Samtidigt finns en potential: parlamentet kan användas som en plattform för kritik, för att synliggöra klasssamhällets konflikter och för att driva igenom reformer som stärker människors livsvillkor och rörelsens organisering. Den avgörande förändringen sker dock när människor själva organiserar sig och tar kontroll över sina liv, sin arbetstid, sina bostäder och sin framtid. Skall vi bit för bit stärkas i kampen för socialistiskt samhälle är det fria tänkandet och bildningen utanför maktens elfenbenstorm viktiga beståndsdelar. Det utgör grunden för kritik, möjligheter för diskussion och en styrka i vägen framåt. Därför förenar Framtidens Vänster aktivism, parlamentarisk kamp såväl som med kunskap och bildning.

Socialismen är inte likriktning. Den är ett samhälle där alla behövs, där vi har tid för varandra och där alla har tid för sina egna intressen. Först när kapitalets järnlagar släpper sitt grepp om människors liv kan individualitet, kreativitet och gemenskaper blomstra - och en verklig frihet bli mer än ett varumärke.

Kapitalismen är ingen självgående evighetsmaskin. Den existerar bara därför att någon tjänar på den. Just därför finns det hopp: vi som har andra grundläggande intressen är många fler. Över hela världen reser sig människor mot sina härskare - mot förtryck - och för en bättre världsordning präglad av solidaritet, feminism, arbetarmakt, dekolonialitet och ekologiska lösningar. Mot hopplöshet och politisk depression ställer vi socialistisk organisering, progressiv kultur och den kollektiva visheten om att framtiden är vår. Det är omöjligt att ha färdiga ritningar för det framtida samhället, men vi har en riktning och byggstenar. Eftersom riktningen pekar mot att maktförhållanden måste förändras är den gemensamma kampen vår viktigaste byggsten. Vi gör det genom att ställa förtryckande strukturer mot frigörande visioner, genom ett konfliktperspektiv som också rymmer omsorg, tålmod och långsiktighet.

Mot kapitalismens patriarkala strukturer, rasism, imperialism, kolonialism samt miljö- och klimatförstörelse ställer vi socialismens feminism, antirasism, antiimperialism, antikolonialism och ekosocialism. Vi organiserar oss för en framtid där människors fria utveckling är förutsättningen för allas fria utveckling - i Sverige och internationellt. Varje steg i den riktningen kräver sammanhållning men också diskussion och mod, samt tålmod och en rörelse som vågar säga att det som kallas kris är kapitalismens vardag, och att vi tillsammans kan göra vår vardag bättre genom ett nytt samhällssystem. Det kallar vi socialism.

Del 3

Klassamhället och välfärdsstaten

Det svenska samhället är ett klassamhälle. Människors livsvillkor formas i grunden av deras position i den ekonomiska maktordningen: om de lever av sitt arbete eller av andras arbete, om de äger kapital eller är beroende av att sälja sin arbetskraft. Klass är inte i första hand en fråga om individuella val, inkomstnivåer eller livsstil, utan om strukturell tillgång och makt över resurser, arbete och trygghet. De två klasserna som finns i dag är uppdelade mellan de som är beroende av att sälja sitt arbete mot en lön och den som försörjer sig på andras arbete. I detta avseende är vi arbetarklass utifrån vårt beroendeskap av lön för vår överlevnad och försörjning oavsett om man utför ett tjänstearbete på kontor eller jobbar praktiskt i fält.

Klassamhället bygger på ett ojämlikt förhållande mellan arbete och kapital. Ägandet av produktionsmedel ger makt över arbetsvillkor, investeringar och samhällsutveckling, medan majoriteten saknar motsvarande inflytande. Detta maktförhållande präglar hela samhället: arbetsmarknaden, bostadsmarknaden, välfärdssystemen och den politiska beslutsprocessen.

Välfärdsstaten i klassamhället

Välfärdsstaten har vuxit fram ur politisk kamp för att begränsa marknadens och kapitalets makt över människors liv samt för att ha en kompenserande funktion för sociala ojämlikheter i samhället. Genom gemensamt finansierade system för vård, skola, omsorg och social trygghet kunde vissa delar av livets grundläggande behov lyftas bort från marknaden. Därigenom har välfärdssystemen varit avsedda till att fungera som ett kollektivt skydd mot klassamhällets mest ojämlika och brutala konsekvenser då möjligheten till stöd och skydd inte ska vara beroende av den egna privatekonomi.

Samtidigt är välfärdsstaten ingen neutral institution. Den existerar inom ramen för ett kapitalistiskt system och har alltid varit föremål för politisk konflikt och där rättigheter blivit allt mindre generella och allt mer villkoras utifrån politiska incitament. När arbetarrörelsen och andra jämlikhetsrörelser varit starka har välfärden byggts ut och stärkts. När kapitalets makt ökat har välfärden urholkats, blivit vinstdrivande och privatiserats. Idag är välfärden en ny etablerad marknad där vårdcentraler säljs av, HVB- och LSS-boenden bedrivs i privat regi som kompromissar stödets kvalitet, samt att barn- och ungdomspsykiatriska avdelningar stänger ner en efter en. Med privatisering av välfärdstjänster tjänar kapitalet på förekomsten av sociala problem. Att offentliga välfärdsmål ska uppnås genom privata intressen baserade på vinstgenerering har bevisats vara en motsägelse.

Marknadisering och privatisering innebär en maktförskjutning från demokratiskt ansvar till privata intressen. När vinstmotiv tillåts styra verksamheter som ska tillgodose grundläggande behov försvagas jämlikhet, långsiktighet och demokratisk kontroll. Resultatet är ökade klassklyftor, ojämlik tillgång till välfärd och försämrade arbetsvillkor för dem som arbetar i välfärden. EU är en starkt bidragande orsak till problemen. Framtiden Vänster arbetar för att Sverige ska lämna EU

Otrygghet som maktmedel

Urholkningen av välfärden och trygghetssystemen har ekonomiska konsekvenser, och fungerar som ett maktmedel. När sjukdom, arbetslöshet eller åldrande innebär ekonomisk osäkerhet stärks arbetsgivares och kapitalägares makt över arbetande människor. Otrygghet pressar löner, försvårar organisering och begränsar människors faktiska handlingsutrymme. Konsekvensen av att unga nekas schyssta villkor på arbetsmarknaden samt påtvingas otrygga anställningar leder till försämrad ekonomi och en allt tuffare boendesituation. Vi ser hur invandrade oavsett tidigare erfarenheter eller utbildning trycks in i gig-arbeten och andra osäkra anställningar i företag som inte ger de mänskliga arbetsvillkor med knappa möjligheter till lunch eller toalettbesök. Vi har nu pensionärer som arbetat hela sina liv men som har en otillräcklig pension för att ha råd med hyran. I kapitalets jakt på maximal vinst diskrimineras personer med normbrytande funktionalitet. Personer stängs ute från arbetsmarknaden då de inte betraktas som tillräckligt lönsamma.

Socialförsäkringssystemet är idag uppbyggt på sådant sätt att en persons anknytning till arbetsmarknaden avgör huruvida denne har rätt till stöd och samhällets resurser. Rätten till sjukpenning villkoras mot insamlad sjukpenninggrundande inkomst och rätten till ekonomiskt bistånd villkoras att du aktivt ska stå till arbetsmarknadens förfogande oberoende andra behov av stöd. Rätten till sjukersättning har starkt åtstramats och genererar allt fler avslagsgrunder och ansvaret förskjuts till kommunernas ekonomiska bistånd eller individen själv.

Om du har en fast anställning är du oftast beroende av att få lön varje månad för att klara din försörjning- oavsett konsumtionsutrymme eller livsstil. Har du i stället en timanställning, en visstidsanställning eller står helt utan arbete tillhör du den delen av arbetarklassen som på olika sätt tvingas in i extremt osäkra levnadsvillkor. I kapitalismen är människor utbytbara och mäts efter lönsamhet.

Hur välfärdssystemet har utvecklats är ett kontrakt på hur den nuvarande ekonomiska och politiska makten, kapitalisterna och dess tjänstemän, samarbetar för att hitta nya marknader att exploatera men även sätt att föra ut våra skattepengar från våra händer ut till kapitalägarna istället för att omfördelas mellan oss och kompensera för detta samhälles otrygghet. Friskolorna sparar pengar på skolmaterial, utbildade lärare och skolmat för att därefter ta ut maximal vinst, men på bekostnad av våra barns rätt till jämlik utbildning. Sjukvården digitaliseras och personalen går underbemannad vilket sätter både vårdarbetare och patienter i risk för att därefter generera vinst. Alltså, först stjäls mervärdet på vårt arbete som vi utfört under otrygga förhållanden, därefter betalar vi skatt på den lön vi får behålla i ett system som inte kommer tillbaka till oss utan till kapitalägare som tar ut pengarna i vinst i den privatiserade välfärdssektorn. Kapitalägarna använder skatteparadis utomlands för att undvika beskattning vilket möjliggör att vinsterna kan återinvesteras utan att de genom beskattning bidrar till samhällelig infrastruktur och välfärd.

Denna otrygghet är inte ett tillfälligt misslyckande i systemet, utan en del av hur klassamhället reproduceras och upprätthålls. Genom att individualisera risker och ansvar osynliggörs de strukturella orsakerna till ojämlikhet. Klass framställs som ett individuellt problem snarare än som ett politiskt och samhälleligt ansvar.

Välfärd, klass och socialism

För Framtidens Vänster är välfärden en klassfråga och en maktfråga. Kampen om välfärden handlar om vem som ska bära samhällets risker, vem som ska ha trygghet och vem som ska ha inflytande över gemensamma resurser.

En stark, generell och demokratiskt styrd välfärd kan minska klassklyftor och stärka arbetarklassens ställning. Samtidigt kan välfärden inom kapitalismens ramar aldrig vara fullt skyddad från nedskärningar och marknadisering. Så länge den ekonomiska makten är koncentrerad till ett fåtal kommer välfärden att vara underordnad kapitalets intressen.

Socialism innebär att flytta makt från kapital till demokratiskt ägda och kontrollerade gemensamma institutioner, att avskaffa exploatering och att organisera produktion och välfärd efter mänskliga behov istället för privat vinst.

FV kämpar för att utveckla välfärden under kapitalismen men vi vet att makten sätter gränser för hur framgångsrika vi tillsammans kan vara utan en socialistisk samhällsomvandling.

Del 4

Socialistisk intersektionell feminism

Framtidens Vänster är ett parti som driver politik på en socialistisk, intersektionell feminism, med utgångspunkt i att patriarkatet är en av de bärande maktordningar som håller ihop ett ojämlikt samhälle. Sexism, rasism, klassförtryck, funkofofi, hetero- och cisnormativitet samverkar, förstärker varandra och skapar olika villkor för olika människor. Därför kan kampen mot patriarkatet aldrig föras

isolerat från klasskampen eller kampen mot rasism-och lika lite kan kampen mot rasism och ekonomisk ojämlikhet föras utan att utmana patriarkala och heteronormativa strukturer.

Att arbeta intersektionellt betyder att analysera makt som sammanflätad från början: vilka kroppar anses trovärdiga, vilka liv räknas, vem får trygghet, vem tvingas bära risk? Vi använder intersektionalitet som ett verktyg för att förstå hur maktordningar samverkar och hur rörelsen måste förankra det synsättet i hela sin praktik-både internt och externt, både nationellt och internationellt. En intersektionell analys synliggör att arbetarklassen inte är homogen. Klass formas i relation till rasifiering, kön, funktionsvariation, sexualitet, könsidentitet och migrationsstatus.

Funktionsrätt är en demokratisk rättighetsfråga och en klassfråga. I ett samhälle där människors värde mäts i produktivitet och lönsamhet systematiseras exkludering av personer med normbrytande funktionalitet. Underordning och marginalisering av människor med normbrytande funktionalitet är inte en individuell attityd utan en struktur som präglar arbetsmarknad, välfärd, stadsplanering och socialförsäkringssystem. Ett socialistiskt samhälle förutsätter universell tillgänglighet, rätt till stöd utifrån behov och full delaktighet i samhällslivet - oberoende av funktionsförmåga. Kampen för funktionsrätt är därför en integrerad del av klasskampen och den intersektionella feminismen.

Feminism som politisk vision: omsorg, jämlikhet och systemförändring

Vår intersektionella feminism är också ett egalitärt projekt: den breddar vilka erfarenheter som räknas som politiskt relevanta och vilka som ska inkluderas i beslutsfattande. Vi betonar omsorgen om livet som en central politisk princip – att samhället måste sätta reproduktion och livsvillkor före produktion och vinstlogik. Omsorgen om livet är också omsorgen om planeten. Den intersektionella feminismen vill skapa ett nytt sätt att se (och förhålla sig till) på både djur och natur. Intersektionell feminism kräver en politisk ekonomi i ekologisk grund

Översatt till socialistisk praktik innebär det att välfärd är ett verktyg för frihet i vardagen: rätten till bostad, utbildning, hälsa, trygghet och arbete med rimliga villkor – för alla som lever här, oavsett medborgarskap.

Det betyder också ett uppbrott från den jämställdhetspolitik som ofta blivit institutionaliserad och elitistisk: där jämställdhet mäts i hur många kvinnor som nått toppen, samtidigt som undersköterskor, vårdbiträden, städare, ensamstående, migranter, papperslösa och rasifierade kvinnor och queer- och transpersoner lämnas i otrygghet. En socialistisk intersektionell feminism vill i stället omfördela makt och resurser – och synliggöra att det som kallas “valfrihet” i nyliberal politik ofta bygger på att andra, mindre privilegierade, gör jobbet.

En intersektionell feministisk rörelse måste också betona att kampen mot patriarkatet också är en kamp mot heteronormen och cisnormen. Det handlar om rätten att leva, älska, bilda familj, arbeta, bo och röra sig i samhället utan hot, våld, diskriminering eller skam. Det innebär att vård och samhällsinstitutioner måste vara icke- diskriminerande

Reproduktiva rättvisa och trygghet, mot våld och exploatering

Begreppet reproduktiv rättvisa utvecklades och innebär rätten och de faktiska möjligheterna för alla människor att bestämma om, när och hur många barn de vill ha, inte få barn, uppfostra barn i trygga, hållbara och värdiga sociala ekonomiska och miljömässiga förhållande. Samtidigt behöver en socialistisk feministisk politik våga vara tydlig mot kommersialisering av kroppar och motverka den rasistiska och imperialistiska industrien av surrogatmoderskap och mot varufiering(sex-handel med kvinnors mäns, transpersoner och barn)

En socialistisk feministisk politik synliggörs också tydligt hur feminism samverkar med socialism genom frågor vilka som har råd att köpa tjänster och vem pressas av fattigdom att sälja sina organ eller sin reproduktiva förmåga.? Det intersektionella perspektivet kräver att vi ser patriarkala sociala relationer sammanvävda med klass och rasifierade samhälleliga förhållanden.

Sexualiserat våld ska bekämpas som ett samhällsproblem rotat i patriarkala maktstrukturer – inte som “enstaka händelser” eller något som kan förklaras bort med kulturella stereotyper. En intersektionell feminism måste kunna hålla två saker samtidigt. Dels att mäns våld mot kvinnor är strukturellt, dels att utsatthet och möjligheten att få skydd påverkas av rasism, klass, funktionsvariation, ålder, medborgarskap, sexualitet och könsidentitet.

En socialistisk feministisk politik måste bygga skyddssystem som fungerar för alla våldsutsatta, med kompetens om queera livsvillkor, transpersoners situation, funktionsvariation och migration.

En intersektionell socialistisk feminism ser inte kriminalisering och straff på patriarkala övergrepp som samhällsförändrande, utan fokuserar på att förändra hur organisationer, institutioner och strukturer skapar våld och förtryck.

Antirasism, internationell solidaritet och öppna gränser

Intersektionell feminism i Sverige måste vara antirasistisk och antiimperialistisk baserad på internationell solidaritet. Imperialism och rasism präglar världen och för Framtidens Vänster måste Sverige ta ansvar i en global maktordning där rika länder profiterar på fattiga och tär på planetens ekosystem. På hemmaplan syns samma logik i segregation, otrygga jobb, rasprofilering och ett rättssystem där vissa kroppar misstänkliggörs och andra ges tolkningsföreträde.

En konsekvent feministisk linje kan inte acceptera att mänskliga rättigheter görs beroende av pass, dvs rättigheter ska gälla alla som vistas i landet, inklusive papperslösa och asylsökande. Här möts feminism, antirasism och socialism konkret: utan trygghet, bostad, vård och möjlighet att organisera sig kan ingen vara fri. Liksom Framtidens Vänster har som mål en värld utan klasser, genusförtryck eller diskriminering, har vi också som mål en värld utan nationsgränser.

Varningar: femonationalism, homonationalism – och “biologiskt kön” som politisk återvändsgränd

Femonationalism

Femonationalism brukar beskrivas som att feministiska idéer eller “kvinnors rättigheter” instrumentaliseras för nationalistiska, ofta antimuslimska och anti-migrantiska projekt. Retoriken om att “rädda” migrant- och muslimska kvinnor används allt mer för att legitimera rasistiska gränsregimer och samtidigt dölja nedskärningar och exploatering. Risken är att feminism reduceras till ett vapen i kulturkrig: där “jämställdhet” blir en markör för svensk överlägsenhet och där rasifierade män görs till symboliska hot, medan det patriarkala våldet i majoritetssamhället osynliggörs.

En socialistisk intersektionell feminism behöver därför vara glasklar: vi accepterar inte att kvinnors rättigheter används för att motivera militarism, övervakning, kollektiv bestraffning eller avhumaniserande migrationspolitik.

På liknande sätt används homonationalism för att med självbild som “gayvänlig” rikta blicken mot rasifierade andra som en del av nationalistisk makt och gränsdragning – där vissa queera subjekt inkluderas som “goda medborgare” medan andra (ofta rasifierade, migranter, muslimer) görs till hot eller “bakåtsträvare”. Queer frigörelse kan aldrig byggas på att andra grupper demoniseras – och aldrig på att ockupation, krig eller rasism tvättas rena med en regnbågsflagga.

En annan risk i samtiden är en politik som gör “biologiskt kön” till den enda eller avgörande kategorin – som om patriarkalt förtryck kan förstås utan könsidentitet, könsuttryck, intersexvariationer, sexualitet, rasism och klass. En sådan biologism skapar två problem samtidigt. Dels osynliggör trans- och intersexpersoner och gör deras liv till undantag som ska “förklaras bort”. Dels försvagar den feminismen analytiskt, eftersom kön inte bara är kropp – utan också sociala normer, institutioner och

maktrelationer som varierar över tid och plats, och som skapar ojämlikheter som korsar andra ojämlikheter.

Det betyder inte att kroppen är oviktig. Tvärtom: graviditet, mens, klimakterium, våld och medicinsk diskriminering är materiella verkligheter. Men en intersektionell socialistisk feminism gör inte kroppen till öde, och den bekämpar patriarkalt våld utan att bygga en politik som kräver att vissa människor först måste bevisa att de "passar in".

Del 5

Rasism och antirasism

Vi lever i en rasistisk global världsordning. Rasistiska strukturer genomsyrar såväl den internationella maktordningen som det svenska samhället. Rasism bygger på två skilda logiker som i varierande grad vävs samman i verkligheten: exploatering och exkludering.

Den exploaterande rasismen bygger på föreställningen att vissa grupper är mindre värda, vilket möjliggör deras exploatering. Den exkluderande rasismen utgår istället från föreställningen att rasifierade grupper utgör ett hot mot samhället. Denna form av rasism uttrycks genom segregation, diskriminering och i sina mest extrema former genom utvisning, våld och eliminering.

Rasismens historiska och globala rötter

Dagens rasistiska strukturer är nära sammanflätade med kolonialismen och imperialismen. Rasism har använts för att rättfärdiga plundring av naturresurser, exploatering av arbetskraft och underordning av hela folk och regioner. Den globala ojämlikhet som präglar världen idag är till stor del ett resultat av denna historiska och pågående exploatering.

Även nationalstatens framväxt har vilat på föreställningar om ett homogent folk, där utestängning och förtryck av "de andra" varit centrala inslag. I Sverige har detta bland annat drabbat nationella minoriteter och urfolk genom tvångsassimilering, övergrepp, kulturell utplåning och rättslig diskriminering. Rasismens uttryck förändras över tid, men dess funktion att legitimera ojämlikhet, exploatering och maktkoncentration består.

Exploaterande och exkluderande rasism

Rasism tar sig uttryck genom två sammanflätade men analytiskt åtskiljbara logiker: exploatering och exkludering. I praktiken samverkar dessa två former. Exploatering legitimeras genom exkludering, och exkludering upprätthålls genom exploatering.

Den exploaterande rasismen bygger på föreställningen att vissa grupper är mindre värda, vilket möjliggör deras exploatering. Den tar sig uttryck genom lagstiftning, institutionella praktiker och arbetsmarknadsstrukturer som systematiskt placerar rasifierade grupper i de mest otrygga, lågavlönade och osäkra positionerna. Denna form av rasism återfinns inte bara i formella regler utan också i vardagliga institutionella processer inom arbetsmarknad, bostadsmarknad och välfärdssystem, där rasifierad diskriminering reproduceras även utan uttalad rasistisk intention. Nyliberal politik har ofta samverkat med denna form av rasism genom att förbilliga arbetskraft och skapa segmenterade arbetsmarknader. Migrationens rättsliga villkor används i praktiken för att pressa löner och villkor, vilket bidrar till en rasifierad skiktning av klassamhället.

Den exkluderande rasismen utgår istället från föreställningen att rasifierade grupper utgör ett hot mot samhället, kulturellt, ekonomiskt eller säkerhetsmässigt. Skillnader mellan människor framställs som oöverbryggbara, kulturer som statiska och oföränderliga. Denna form av rasism uttrycks genom segregation, diskriminering och i sina mest extrema former genom våld och eliminering.

Diskriminering på grund av utseende, ursprung eller tillhörighet är förbjuden i lag, oavsett om den är medveten eller omedveten, men utgör trots detta en del av det vardagliga samhällslivet. I Europa har högerextrema och fascistiska rörelser i hög grad byggt sin politik på exkluderande rasism.

Rasismer

Rasism förändras över tid och med olika fokus. Folkmord på urfolk i det som idag kallas Amerika var en specifik rasism som var central för bosättningskolonialism. Rasism mot svarta kom att utgöra en viktig del i den transatlantiska slavhandeln och i superexploateringen av arbetskraft där bärarna inte ens betraktades som människor. Rasism mot romer och judar har varit centrala delar i den inomeuropeiska historien, kulminerande i nazitysklands folkmord. Dessa rasismer lever kvar och speciellt rasismen mot svarta och överlevande urfolk är fortsatt viktig i exploatering och extraktivism. Antimuslimsk rasism eller islamofobi utgör sedan några decennier tillbaka en av de mest centrala och politiskt funktionella formerna av rasism i Sverige och andra västländer. Med framväxten av nya nationalistiska högerextremistiska rörelser i västvärlden som exempelvis Sverigedemokraterna i Sverige, har antimuslimsk rasism kommit att inta en särställning i Sverige och andra västländer. Den har i hög grad institutionaliserats och normaliserats genom statlig politik, säkerhetsdiskurser, medier och offentlig debatt. Genom att samtidigt framställa muslimer som säkerhetshot och som sociala och kulturella problem legitimeras både repressiva åtgärder och paternalistisk kontroll, samtidigt som rasismen framställs som rationell och värdeneutral. Idag fungerar antimuslimsk rasism som murbräcka för bredare rasistiska och auktoritära projekt, där åtgärder som först riktas mot muslimer successivt utvidgas till att omfatta fler grupper och inskränka demokratiska rättigheter i stort.

Rasism, kapitalism och andra maktordningar

Rasismen samverkar med andra maktstrukturer. Sambandet mellan kapitalism och rasism är tydligt i den globala arbetsdelningen och den imperialistiska direkta och indirekta exploateringen av människor och extraktivismen av natur. En rasifierad arbetsmarknad underlättar för kapitalet att pressa löner, försvaga organisering och splittra arbetarklassen.

Rasism och patriarkat förstärker varandra. Rasifierade kvinnor drabbas ofta av både rasistiskt och patriarkalt förtryck och återfinns längst ned i den ekonomiska och sociala hierarkin. Ett exempel är hur antimuslimsk rasism verkar könat, där muslimska kvinnor framställs som offer i behov av räddning av de vita och muslimska män som hotfulla förövare. Rasifierat hushålls- och omsorgsarbete kan framställas som ett framsteg eller en möjlighet, samtidigt som det bygger på både ekonomisk och könad exploatering. Sexualiserade rasistiska föreställningar drabbar både kvinnor och män, men kvinnor bär ofta den tyngsta bördan.

Antirasism som systemkamp

För Framtidens Vänster är antirasism inte ett sidospår eller ett särintresse, utan en nödvändig del av kampen för ett jämlikt och demokratiskt samhälle. Rasism har sin egen materiella verklighet från segregation, diskriminering till eliminering, men används också för att reproducera klassamhället och patriarkatet. Därför kan rasism inte bekämpas isolerat från kampen mot kapitalism, patriarkat och imperialism. Rasism är inte statisk. Den förändras över tid och drabbar olika grupper på olika sätt beroende på politiska, ekonomiska och historiska förhållanden. Dess utveckling formas av kampen mellan exploaterande och exkluderande krafter, men också av styrkan i det antirasistiska motståndet.

En långsiktigt framgångsrik antirasism kräver både politisk organisering och materiella förändringar. Arbetet för generell välfärd, trygghet för löntagare och full delaktighet i samhället är centralt även ur ett antirasistiskt perspektiv. Även statlig politik på områden som asyl, migration och utrikesrelationer

formar normer och värderingar i samhället. Därför är kampen för en human flyktingpolitik också en grundläggande del av antirasismen. Antirasistisk kamp är därmed också en kamp för demokratisering, internationell solidaritet och gemensamma intressen över rasifierade gränser.

Del 6

För en grön socialism

Framtidens för allt liv på jorden avgörs beroende på om vi lyckas nå nollutsläpp av växthusgaser, återställer den biologiska mångfalden och slutar skövla naturens resurser. Redan idag har vi nått flera olika "tipping points", vilket har utlöst oåterkalleliga kaskadeffekter av klimatförändringarna.

Den svåra situation vi befinner oss i idag härstammar från kapitalismens relation till produktion och resursanvändning. En anledning är att faktiska lösningar på problemen kräver att vi utmanar väldigt starka (fossila) kapitalintressen och politiska maktintressen, och att bakom detta finns tanken om evig exponentiell tillväxt som är kapitalismens motor.

Kapitalismen har därmed skapat en hittills oigenkännlig relation mellan människa och natur, som skapar ett gap där produktionen inte motsvarar naturens möjligheter.

En socialism baserad på nerväxt är det enda sättet att kunna hantera ekologiska kriser.

Kapitalismens begränsningar i klimatfrågan

För klimatkrisen är kapitalismen ett dubbelt problem. För det första kommer problemet ur kapitalismens relation mellan produktion, vinst och resursanvändning.

Detta ekonomisk-politiska system är baserat på en ändlös ackumulering av kapital och ett beroende av av fossila bränslen, där naturen istället för att ha ett egenvärde och vara en gemensam resurs, endast får ett bytesvärde - ett pris - i ett system som ständigt kräver ökad produktion för att överleva. Detta har skapat en ny relation mellan människor och natur som vi aldrig sett tidigare.

Det andra problemet med kapitalismen är att detta system gör det svårare att lösa klimatkrisen. Även om vi reducerar utsläppen i produktionen av en enskild vara, blir det klen tröst när systemet kräver en evig ökning av antalet varor. Att det utvecklas förnybar energi är klen tröst när detta utvecklas parallellt med ökad produktion av fossila bränslen. Att lösa klimatkrisen under kapitalismen är som att gå upp för en rulltrappa som rullar mot dig – med ett accelererande tempo.

Med tanke på hur många som säger att klimatet är "vår tids ödesfråga", är det konstigt hur lite som görs. Däremot är det förståeligt och svaret bottenar i kapitalismen. En anledning är att faktiska lösningar på problemen kräver att vi utmanar väldigt starka (fossila) kapitalintressen och politiska maktintressen, och att de bakomliggande orsakerna med evig exponentiell växt går rakt in i kapitalismens hjärta. Kapitalismen är ett globalt system, som söker sig till nya platser att exploatera och förstöra i syfte att skapa vinst. Konsekvenserna med markförstöring, förgiftad natur, utsläpp och obrukbara marker är något som människor får leva med om kapitalet tjänar på det.

Strukturella hinder för en rättvis klimatomställning

Det sägs ofta att det är "människan" som orsakat klimatförändringarna, men en sådan generalisering missar fullständigt frågans maktdimensioner: dess klasskaraktär, rasism och koloniala strukturer och genusordning. Bakom de bolag och stater som är ansvariga för klimatkrisen, sitter människor med namn och ansikten. Samtidigt verkar de i ett strukturellt system där alla människor ingår. Å andra sidan lever mellan en och två miljarder människor utan säker tillgång till elektricitet överhuvudtaget – människor utan inverkan på klimatförändringarna överhuvudtaget. Att de som dör först av klimatförändringarna är fattiga och icke-vita människor i det globala syd gör även att frågan enklare kan ignoreras i det globala nord.

Idag ser vi även hur nya branscher blir alltmer problematiska för klimatet. Den stora mängden teknologi kräver resurser i både bygget av datorer, processorer och servrar, men förbrukar även stora mängder energi, vatten och sprider miljöföroreningar. AI (Artificiell intelligens) har gjort stor

frammarsch under de senaste åren, där utvecklingen av AI har varit problematisk på många sätt, inte minst för miljön. AI och Tech-branschen förbrukar stora mängder energi och resurser i sin insamling av data samt utvecklingen av ny teknologi. Dessa resurser tillskansar de sig ofta genom stöld av gemensamma resurser i det globala syd. Detta fortsätter de koloniala mönster som präglade världen ända sedan 1500-talet. Viss teknologisk utveckling kan gynna människan, men den måste i sådana fall ske med hänsyn till våra verkliga behov och inte med de kapitalistiska villkoren att tjäna pengar, förstöra miljön och exploatera människor i det globala syd.

När den härskande klassen och ledande politiker säger sig "lösa" ekologiska kriser, handlar det väldigt ofta om att enbart flytta problemen. Den globaliserade ekonomin har inneburit att produktion och därmed utsläpp har förflyttats från västvärlden med relativt dyr arbetskraft till andra områden där arbetskraften är billigare och miljöregleringar sämre. Detta har skapat en global ordning där folk i rika städer i det globala nord kan tro de lever "miljövänligt" eftersom de har el-bilar, klimatkompenserar när de flyger, har solpanel på stugan, och återvinner varje dag. Dessa lösningar har dessutom flyttat problemet kring klimat till individen, och vänder blicken från de strukturer som individen verkar inom. Detsamma gäller därmed lösningarna. En sådan livsstil är helt beroende av att naturens resurser och miljöförstöring på andra platser samt att andra får betala priset för det. En rättvis klimatomställning måste därför handla om att de som orsakat mest får betala mest, och även att en omfördelning av resurser, från rika länder till fattiga, vilket är ett måste för att kunna ge fattigare länder förutsättningar att kunna skydda sig mot klimatkrisen.

Stegen mot en rättvis klimatomställning

Kapitalismens eviga beroende av ökad produktion och konsumtion, ohållbar användning av resurser och dess ojämna fördelning av både resurser och miljöförstörelsens konsekvenser visar oss att miljön är något kapitalismen inte kan hantera. Ett system baserat på evig ekonomisk tillväxt, och en våldsam kamp om marknadsandelar och vinster, har sämsta möjliga förutsättningar för att lösa ekologiska kriser.

Ekosocialismens utgångspunkt är att inte bara det gemensamma ägandet av produktionsmedlen, men även att produktivkrafterna måste omvandlas. Socialismen kan inte gå på kapitalismens bränsle: fossila bränslen måste bytas ut med förnybara. Eftersom socialismen inte kommer att vara baserad på en evig tillväxt för växtens skull kommer det att bli enklare att kunna hantera ekologiska kriser. Att producera för tillväxt byts därmed ut mot produktion för behov.

Naturens resurser tillhör inte ett fåtal, utan behöver styras av allmänheten för allmänhetens nytta. Resurser som exempelvis vatten har utsatts för privatisering i flera länder, men fyller ett grundläggande behov hos mänskligheten. Dessa resurser kan inte vara privatägda, men detsamma gäller andra resurser som idag används inom industrin för att skapa vinster och därmed används naturens resurser på ett ohållbart sätt för både planeten och människorna. Ett första steg kan vara att avveckla meningslösa och skadliga verksamheter och förbjuda planerat slitage av varor. Sen kräver övergången till ett ekosocialistiskt samhälle demokratisk planering av ekonomin. Vi måste använda samhällets gemensamma tillgångar på ett sätt som vårdar vår planet. Eftersom varken klimatet eller arbetarklassen har några nationsgränser, måste även denna kamp byggas samtidigt både lokalt och internationellt.

Del 7

Imperialism

Vi i Framtidens Vänster är emot exploatering och utnyttjande av världens folk. Vi stöttar motståndsrörelser i sin kamp mot förtryckande strukturer och vi motsätter oss den krigshetsande politiken som präglar dagens politiska rum.

Vi lever i ett imperialistiskt globalt system där kapitalismens jakt på nya territorier för investeringar, billig arbetskraft och råvaror i syfte av vinst har skapat en relation där stater har utövat ekonomisk, politisk och militär dominans mot globala syd. Denna dominans har lett till underkuvandet av nationer och omstruktureringen av lokala ekonomier i syfte av att gynna rika staternas intressen samt påtvingande av kulturella och sociala hierarkier. Genom detta integreras perifera och semiperifera länder i det kapitalistiska världssystemet som beroende ekonomier, där imperialistiska stater låser dem i en cykel av beroende och underutveckling. Beroendeskaper har använts som ett vapen mot världens länder, där USA och Väst på detta sätt har kunnat villkora länders ekonomi genom att öppna dessa länder för den ”fria marknadens” exploatering och utnyttjande. Organisationer som Världsbanken och IMF (Internationella Valutafonden) har möjliggjort för nykolonialismen att ta form, genom villkorade lån. Med detta koloniala förhållningssätt skiljer man även på människor i syfte av att legitimera fortsatt underordning och exploatering. Rasism är inte en tillfällig egenskap hos imperialismen; den är en grundläggande ideologi som legitimerar och upprätthåller systemet. Kapitalismen växte ur kolonialismen där rasistiska hierarkier var en del av systemet, där andra områdens ”underlägsenhet” rationaliserade exploatering av mark, resurser och arbetskraft. Den globala kapitalismen reproducerar dessa hierarkier genom nykoloniala arrangemang, strukturanpassningsprogram och ojämlika handelsrelationer, ofta förpackade i diskurser om ”utveckling” och ”modernisering”. Västvärlden, som försvarar förtryckande system, betraktar världen som sin egen, där västvärlden ska styra och nyttja denna värld för sina intressen och sitt kapital. Historiskt har vi sett hur främst USA och västvärlden genomfört militära insatser och statskupper, oftast i områden där motstånd mot imperialismen växer, i syfte att kväva folkligt motstånd. De imperialistiska makterna motsätter sig alla former av självstyre och suveränitet, där de genomför regimskiften gång på gång i olika länder och ser sig ha rätt till att välja vem som ska styra åt folk i andra länder. Detta visar att bakom västvärldens bräckliga demokratiska fasader finns repression och våld när det behövs för att försvara sin makt globalt.

Under de senaste åren har en allt rårare imperialism åter vuxit fram. Det som sker i Palestina, där en extrem sionistisk regim genomför ett folkmord, aktivt stött av USA och västvärlden. Vi kan även bevittna det i USA:s brott mot internationell lagstiftning genom kidnappningar, båtkapningar och hot om militära interventioner, inte minst i Latinamerika men även i andra delar av världen.

Vi ser hur all fler politiker och tjänstemän lämnar försvaret av liberaldemokratiska institutioner och individuella friheter för att öppet bejaka fascism, rasism och sionism i syfte av att bevara och utvidga västvärldens makt internationellt. Kapitalismens monopolistiska och oligopolistiska tendenser gör att vid varje tidpunkt det vissa nyckelbranscher som tillsammans med finanskapital driver på denna imperialism.

Vi ser runt om i världen folkliga mobiliseringar mot förtryck och imperialism men möts ständigt av våld från västvärldens militär som vill öppna vägen för marknaden. Sverige är en del av denna världsordning, som en liten men hungrig imperialistisk stat. Genom ojämlik handel samt genom svenska transnationella och globala bolag, samt genom processer som förstör miljö och klimat i högre grad i det globala Syd deltar Sverige i utsugning av tredje världen. Detta förstärks av vapenexport som skapar konflikter i vilka människor tvingas fly till närliggande länder och till det globala Nord, däribland Sverige.

De senaste årens militarisering har bland annat inneburit medlemskap i NATO, DCA- avtal (avtal om försvarssamarbete mellan Sverige och USA) och en unik militär upprustning i modern tid där allt mer resurser överförs från välfärd till vapen. NATO är allt annat än en försvarsorganisation som den uppger sig vara. NATO har sedan det grundades 1949 varit en aggressiv militär organisation som har kunnat hota världen med kärnvapen och placera ut militär i syfte av att strypa sina geopolitiska motståndare.

NATO:s fortsatta expansion i Europa under 1990-talet och 2000-talet har skapat större oroligheter och lett till nya hot. Kapitalismen är fast i en ständig spiral av att skapa nya krig och konflikter i jakt på resurser, marknader och områden att exploatera. Statskassorna töms när militärer köper in vapen, men som fyller kapitalisternas fickor. Vapenindustrin är en av de mest vinstgenererande industrisektorerna i världen i omsättning och intäkter, och är även en nödvändig del i upprätthållandet av förtryckande världsmaktordningen. Vapenindustrin och vapenexporten går hand i hand, och möjliggörs genom stater och militära samarbeten.

Sammanfattningsvis är imperialismen inte bara utrikespolitik eller territoriell erövring; den är en nödvändig del av dagens kapitalism driven av monopol- och finanskapital. Rasism är en integrerad del av detta system och fungerar som ett ideologiskt vapen som legitimerar dominans och förhindrar enat motstånd. Imperialismens militarisering är gynnsam för kapitalisterna, men utgör ett hot mot freden, då vapenindustrin och krigshetsen går hand i hand.

Det har vuxit fram samarbetsalternativ som motverkar den USA- och västvärldens ekonomiska makt. Flera länder väljer att samarbeta med varandra och skapar handelsalternativ, inom ramarna för kapitalismen och även för att motverka dollarns dominans som handelsvaluta på den globala marknaden. Detta har öppnat dörren för stater som vill motverka västvärldens dominans för sin suveränitet. Men USA:s globala ekonomiska och politiska makt börjar allt mer försvagas vilket gör att dess imperialism utövas alltmer genom militärt hot och våld.

Internationell solidaritet

Internationell solidaritet är ryggraden för Framtidens Vänster. Solidaritet vinner styrka när den kopplas till konkreta krav: stopp för vapenexport, ovillkorat solidariskt bistånd, stöd till internationella humanitära system och konsekventa krav på respekt för folkrätt. Vi ser att kampen mot imperialismen är en förutsättning för klasskampen.

Militarisering, NATO, DCA och Vapenexport

Sveriges inträde i NATO innebar en formell förflyttning från militär alliansfrihet till fullt medlemskap i ett kollektivt militärsystem med en västlig militärarkitektur där USA är den dominerande aktören. Det gör att antiimperialistisk strategi i Sverige måste förhålla sig till hur allianspolitiken påverkar handlingsutrymmet: vilka konflikter Sverige riskerar att dras in i, hur svensk territoriell infrastruktur kan användas, och hur detta underminerar alla former av folklig påverkan. DCA-avtalet (Defence Cooperation Agreement) mellan Sverige och USA förstärker denna problematik. Avtalet pekar ut anläggningar och områden som USA ges tillträde till och får rätt att använda, där amerikanska styrkor kan verka och förvara materiel som kärnvapen men även etablera baser som används för USA:s militära aggressioner. Därför kräver Framtidens Vänster ett utträde ur NATO och DCA-avtalet. Framtidens vänster motsätter sig vapenexporten. Vapenindustrin och krigshetsen går hand i hand, där denna militarisering aldrig gynnar arbetarklassen.

Solidaritet med Palestina: internationalism som praktik, inte symbol

Internationell solidaritet blir strategisk först när den kopplas till konkret. Palestina är en särskilt tydlig konfliktlinje, eftersom den förenar frågor om ockupation, väpnat motstånd, folkrätt, humanitär katastrof, internationell maktobalans och folkmord. Kortsiktigt skall Sverige åter bli en central biståndsgivare till UNRWA och verka för att alla Palestinier som vill kan återvända till sitt hem, samt stödja motståndet mot ockupationsmakten. På längre sikt ska Sverige aktivt stödja återuppbyggandet av Palestina och vi är redo att stödja palestiniernas kamp för en enstatslösning – Palestina – där alla människor oavsett etnisk och religiös tillhörighet inklusive muslimer, judar, kristna och icke-troende kan leva tillsammans. En del av detta stöd och solidaritet är att säga upp alla militära, akademiska och handelsmässiga avtal med ockupationsstaten Israel och istället påbörja nya samarbeten med organisationer och institut formade av det palestinska folket, för det palestinska folket. I Framtidens Vänster ser vi att vissa kamper kräver väpnat motstånd, och därmed motsätter vi oss inte detta. I

frihetskamperna har väpnat motstånd varit en nödvändighet mot korrupta, auktoritära och nykoloniala regimer och för folkets befrielse.

Solidaritet med folk och länder som utsätts för imperialism

En övergripande antiimperialistisk strategi är att generalisera principerna bortom en enskild konflikt. Om imperialism förstås som ett mönster av militär närvaro, ekonomiska påtryckningar, sanktioner, säkerhetsarrangemang och politisk påverkan, måste solidariteten omfatta även de samhällen som drabbas av sådan makt. I denna solidaritet är det viktigt att belysa att även befrielseörelser som inte är socialistiska kan stötta i sin kamp. I Framtidens Vänster vill vi undvika att antiimperialism blir liktydigt med att ursäktas andra maktblock eller auktoritära projekt. Strategisk solidaritet bör i stället vara principbunden: för självbestämmande, mot kollektiva bestraffningar, mot illegala interventioner och för civilsamhällets och arbetandes rättigheter. Vi tror på revolutionär befrielsekamp underifrån, och att tvinga på politiken på andra nationer går emot våra principer, och därmed tror vi att även dessa revolutioner ska ske genom folket i respektive land. Ett exempel på en sådan kamp är kampen för att befria Palestina. Vi tar aktiv ställning i kampen för Palestinas självständighet och frihet. Vi stödjer även kampen som görs att motverka USA och västvärldens inflytande över Afrika, Sydamerika och Asien genom statskupper, påverkans kampanjer och infiltration av politiken. Det är bara utan imperialism som förutsättningen finns för att bygga socialism, men denna ska inte tvingas på andra nationers folk.

Företag och banker som kommer från väst underminerar ofta länders suveränitet och egenbestämmande över naturresurser och ekonomin. Den globala handeln kännetecknas av ojämlig handel och superexploatering som förvärrar miljö- och klimatförstörelsen i globala syd. Internationellt användande av leverantörskedjor, underentreprenader och plattformsstrukturer innebär ofta att det styrande storföretaget kan förlägga de mer aggressiva och skadliga arbetsvillkoren bland underleverantörer.

Därför driver Framtidens Vänster på för en förändrad global ekonomi med utgångspunkt i en aktiv antiimperialistisk handelspolitik och en kontroll över svenska multinationella företag, vilket kräver att vi lämnar EU. Kontrollen USA har över internationella betalningssystem innebär en direkt dominans över världsekonomin och måste kortsiktigt försvagas för att på längre sikt avskaffas. I kampen för frihet, demokrati, suveränitet och arbetares rättigheter stöttar vi folk över hela världen i deras kamp mot västvärldens USA-dominerade imperialism och stöttar kampen om att bygga en värld med ömsesidig respekt.

Del 8

Strategi och reformer

Friheter och rättigheter delas aldrig ut som gåvor uppifrån från kapitalägarna och deras tjänstemän inom dagens stat. Därför förblir några gamla slagord exakt lika viktiga nu som förr: "Rättigheter ges inte-de tas" och "arbetarklassens frigörelse kan bara vara dess eget verk". Framtidens Vänster är en del av en samhällsförändring som kommer underifrån, och vår kamp är alltid baserad på våra tre ben - aktivism, bildning och parlamentarism.

Med det aktivistiska benet deltar vi tillsammans med olika sociala rörelser, till exempel i strejker, på demonstrationer, på möten och i kulturella sammanhang. Vi vill att alla som instämmer med vår vision ska tillsammans med Framtidens Vänster, kämpa där vi verkar – i skolan och på högskolor, på arbetsplatser, bland vänner och släktingar; som studenter, arbetande, arbetslösa och pensionerade. Samhället förändras genom starka sociala rörelser. Vår roll som rörelseparti är att delta i, lyssna till, inspireras av och samarbeta med samt kanalisera olika rörelser för rättvisa.

En huvudutmaning för våra andra och tredje ben – det parlamentariska och folkbildningen – är att utveckla sätt att arbeta i den konkreta verklighet vi står i, med blicken riktad mot socialismen. Genom radikala politiska reformer kan dörrar öppnas för nya segrar som stärker hela arbetarklassens positioner och dess kamp i sin helhet. Genom teoretisk utveckling och bildning inom den egna rörelsen, och genom bildning inom arbetarklassen utrusta oss med verktyg att förstå vår verklighet för att därefter mobilisera till handling för övergången från kapitalism till socialism.

Framgångsrika kamper kräver alltid god organisering. Men i dag – med extremhöger på offensiven; med svenska fackföreningar som tappat kämpaglöd och byråkratiserats; med progressiva projekt som försöker navigera genom att dölja sin radikalitet; och där alla lösningar på ekologiska problem reduceras till grön kapitalistisk tillväxt – vill vi särskilt betona vikten av praktiskt samarbete med rörelser och andra delar av den radikala vänstern på öppna sätt på ömsesidiga grunder.

För varje nytt krig, för varje decadal som klimatet värms upp och för varje dag som livet för fattiga människor försämras blir vårt argument starkare: samhället måste reorganiseras i grunden. När den globala uppvärmningen riskerar att gå bortom mänsklig kontroll och därmed utgöra ett existentiellt hot mot det samhälleliga livet på jorden är vår uppgift omfattande.

Politiska projekt som accepterar kapitalismens spelregler kan aldrig angripa de grundläggande orsakerna till ekologiska kriser, rasism och imperialistiska krig. Framtidens Vänster strävar inte efter att förvalta kapitalismen, varken i opposition eller från regeringsposition. Idag ser vi hur staten tydligt agerar i kapitalets intresse och närmast blir en oskiljaktig del i kapitalismens, patriarkatets och rasismens system.

Genom radikala politiska reformer kan dörrar öppnas för nya segrar som stärker hela arbetande klassens positioner och dess kamp i sin helhet.

Politiska projekt som accepterar kapitalismens spelregler kan aldrig angripa de grundläggande orsakerna till ekologiska kriser, rasism och imperialistiska krig. Framtidens Vänster strävar inte efter att förvalta kapitalismen, varken i opposition eller från regeringsposition. Idag ser vi hur staten tydligt agerar i kapitalets intresse och närmast blir en oskiljaktig del i kapitalismens, patriarkatets och rasismens system.

Staten är ett centralt redskap inte bara i att förvalta utan också reproduktion av kapitalismen. Den legitimerar en uppfattning om demokrati som inte möjliggör ett gemensamt ägande och kontroll över produktionen. Politiker kan därmed i dagens parlamentarism ses som tjänstemän som i huvudsak går kapitalägarnas ärenden, som tystar kritiska röster och som hindrar organisering. Framtidens vänsters parlamentariska ben syftar till att skapa forum för alternativa lösningar, kritik samt representation för rörelsen i de nuvarande politiska utrymmen som finns trots dess odemokratiska strukturer präglade av lobbyism. En verklig demokrati är såväl politisk som ekonomisk.

Vi vill bygga folklig mobilisering och utveckla motmakt underifrån. Så länge de grundläggande maktförhållandena lämnas intakta kan välfärdsreformer alltid rullas tillbaka när den ekonomiska eliten återtar det politiska initiativet. Socialister kan endast vinna varaktiga segrar genom stark organisering nerifrån.

Reformer är en del av en sammanhållen strategi för att stärka samhälleligt självbestämmande och minska kapitalets strukturella makt över politiska och ekonomiska beslut och möjliggöra socialism. För det första kan de förbättra vardagslivet för arbetarklassen, kvinnor, negativt rasifierade, personer med funktionsvariationer eller grupper som diskrimineras på grund av sexualitet, könsidentitet, etcetera, samtidigt som de kan begränsa den pågående förstörelsen av naturen. När socialister vinner framgångar kan detta stärka människors trygghet, kollektiva självförtroende och tilltro till den egna handlingsförmågan. För det andra vinnas människor sällan över enbart genom argument. Folklig mobilisering sker genom konkreta och framgångsrika kamper som inger mod och visar att även begränsade segrar är möjliga. Kampen för omedelbara förbättringar och samhällsreformer är drivkraften i den dagliga praktiken för de flesta sociala rörelser.

Våra reformer riktar sig mot institutioner och samhällsstrukturer, och för att stärka arbetarklassens reella förutsättningar att använda dessa förändringar för att genomföra en demokratisk samhällsomvandling – socialism. Kampen för socialism måste bedrivas tillsammans med kampen för att avskaffa patriarkala och rasistiska strukturer.

Viktiga reformer i vår strategi är arbetstidsförkortning, stärkt fackligt inflytande, strejkrätt och demonstrationsfrihet liksom långsiktig satsning på folkbildning, föreningsliv och andra sociala arenor som främjar gemenskap och social sammanhållning. Idéburen sektor, idéburen välfärdssektor, partnerskap: Vi arbetar tillsammans för att stärka idéburen sektor och deras roll i välfärdssektorn som viktiga samhällsaktörer. Framtidens Vänster vill stärka Idéburet offentligt partnerskap (IOP) mellan offentlig och idéburen sektor i syfte att uppnå allmännyttiga och samhällsnyttiga mål, och stärka föreningslivets viktiga roll och särskilda kunskaper som är viktiga för att möta förändringar och problem i samhället. FV vill även säkerställa rättvisa upphandlingar. Miljarder av skattemedel går åt upphandlingar av företag som är inblandade i grova rättighetskränkningar, företag som inte följer internationell rätt och människorättsnormer. Vi arbetar aktivt för att etiska upphandlingar med företag implementeras på alla nivåer (nationellt, regionalt och kommunalt). Framtidens Vänster tar initiativ att driva frågan och stödja andras initiativ att motverka att offentliga medel går till företag som är inblandade i krigsbrott, människorättsbrott och olaglig verksamhet.

Slutligen bör en granskande och kritisk mediesektor värnas, eftersom demokratisk kunskaps-cirkulation och bred tillgång till samhällsrelevant information utgör grundvillkor för ett levande offentligt samtal.

Vi skiljer mellan systembevarande reformer och reformer som utmanar systemet och pekar bortom det. Utgångspunkten är att politisk kamp alltid börjar i dagens samhällsvillkor och med det existerande medvetandet, men att vissa reformer eller krav kan öppna konfliktytor som driver samhällsdebatten i en bestämd riktning, eller som flyttar faktisk makt. Viktiga exempel är gemensamt ägande och kontroll av storföretag, banker och digital såväl som ekonomisk infrastruktur, vilket skulle göra det möjligt att gemensamt och demokratiskt styra vilken riktning stora samhällsinvesteringar ska ta. Ett annat exempel kan vara att det under ekonomiska kriser endast är företag som omvandlas till arbetarstyrda kooperativ som får statliga krisstöd.

Vilken karaktär en reform har beror på den politiska situationen och de pågående kamperna. Därför måste intellektuellt och teoretiskt arbete kombineras med nära samarbete med sociala rörelser och även en politisk fingerspetskänsla. Vissa reformer kan – i specifika historiska situationer – öppna dörrar som förändrar allt. Krav på bröd, jord och fred, till exempel, är till synes begränsade krav, men har i vissa sammanhang utlöst revolutionära processer.

När arbetarklassen tar kontroll över produktionen möjliggörs en omfördelning av resurser och beslutsmakt som kan leda till en fördjupad demokratisering av samhället. Framväxten av ett socialistiskt samhälle ligger i själva maktskiftet från kapitalägare till arbetarklassen.

Socialismen kan därmed förstås som den process genom vilken arbetarklassen frigörs från ekonomiskt och politiskt förtryck, och där samhällsorganiseringens mål omformuleras utifrån kollektiva behov.

Varje rörelse måste utveckla sin konkreta strategi utifrån lokala maktförhållanden, samtidigt som den förhåller sig till globala strukturer av ekonomisk, politisk och militär dominans. Därför kommer revolutionära processer att se olika ut i olika delar av världen, men de förenas av en gemensam princip: att folket tar makten.

Samhällsomvandlingen är ett resultat av sociala rörelserns kamp där partiet deltar. Reformernas övergripande riktning blir att successivt bygga upp ett socialistiskt samhälle genom att begränsa kapitalets inflytande på statlig, regional och kommunal nivå, stärka demokratisk kontroll över centrala samhällsfunktioner och utvidga människors faktiska möjligheter att delta i och forma det gemensamma.

Först efter ett sådant maktskifte kan reformer få sin fulla verkan, eftersom de då inte begränsas av kapitalets möjlighet att utöva ekonomiska påtryckningar eller sanktioner.

Framtiden är inte något vi väntar på.

Framtiden bygger vi tillsammans.

Framtiden är vänster.

Del 9: Begreppslista

Här förklarar vi några av de viktigaste begreppen i principprogrammet. Vi vill att alla medlemmar ska känna sig hemma i partiets språk-oavsett om du är ny i politiken eller har hållit på länge.

Begrepp	Förklaring
Antiimperialism	Motstånd mot hur rika och mäktiga länder (imperier) utnyttjar och styr fattigare länder genom ekonomi, militär och politik. Antiimperialism handlar om att alla folk ska ha rätt att bestämma över sina egna liv och resurser.
Antirasism	Aktiv kamp mot rasism-det vill säga mot föreställningen att vissa människor är mer värda än andra baserat på hudfärg, ursprung, kultur eller religion. Antirasism handlar inte bara om att vara snäll, utan om att förändra strukturer som skapar ojämlikhet.
Avlänkning	Att bryta sig loss från globala Nords (rika västländers) sätt att tänka och organisera samhället. Det handlar om att sluta se dem som förebild och istället bygga samhällen utifrån lokala behov, kunskaper och värderingar-utan koloniala arv.
Cisnormativitet	Föreställningen att det är " normalt " att ens könsidentitet matchar det kön man fick vid födseln. Cisnormativitet osynliggör och diskriminerar transpersoner och andra som bryter mot denna norm.
Dekolonialitet	Ett perspektiv som utmanar kolonialismens fortsatta makt över kunskap, kultur och samhällsordning. Det handlar om att "avlänka" från västerländska ideal och istället skapa samhällen baserade på andra värden-som omsorg, kollektivitet och mångfald av sätt att leva.

Begrepp	Förklaring
Ekosocialism	En inriktning inom socialismen som sätter klimatet och naturen i centrum. Ekosocialismen säger att vi inte kan lösa klimatkrisen utan att samtidigt avskaffa kapitalismen, eftersom kapitalismen kräver ständig tillväxt som förstör planeten.
Extraktivism	När naturresurser (som olja, mineraler, skog) tas ut i stor skala för att säljas, ofta på bekostnad av miljön och lokalbefolkningen. Extraktivism är vanligt i det globala syd och drivs ofta av rika länders företag.
Femonationalism	När feministiska idéer (som "kvinnors rättigheter") används för att rättfärdiga rasism och främlingsfientlighet-till exempel att påstå att invandrade män är hot mot "svenska kvinnor". Vi säger nej till att feminism används som vapen mot andra grupper.
Hbtqia+	Förkortning för homosexuella, bisexuella, transpersoner, queera, intersexpersoner, asexuella och fler identiteter och uttryck. Pluset står för alla som inte passar in i normer kring kön och sexualitet.
Heteronormativitet	Föreställningen att heterosexualitet och tvåkönsnormen är det "naturliga" och normala. Heteronormativitet osynliggör och diskriminerar alla som lever utanför denna norm.
Homonationalism	När hbtqia+-rättigheter används för att måla upp vissa länder (ofta västerländska) som "gayvänliga" och progressiva, samtidigt som man pekar ut andra länder eller kulturer som bakåtsträvande och hotfulla. Detta döljer rasism och imperialism.
Imperialism	När rika och mäktiga länder dominerar andra länder genom militär, ekonomi eller politik-ofota för att komma åt billig arbetskraft, naturresurser eller nya marknader. Imperialism skapar beroende och underutveckling i fattigare delar av världen.

Begrepp	Förklaring
Intersektionalitet	Ett verktyg för att förstå hur olika former av förtryck-som klass, rasism, sexism, funkofobi, heteronormativitet-samverkar och förstärker varandra. En svart arbetarkvinna möter till exempel flera former av förtryck samtidigt, som inte går att förstå var för sig.
Klass	Handlar om makt över resurser, arbete och trygghet. I kapitalismen finns i grunden två klasser: de som äger produktionsmedlen (fabriker, maskiner, fastigheter) och de som måste sälja sin arbetskraft för att överleva. Klass är inte bara lön-det handlar om strukturell makt.
Kolonialism	När ett land erövrar och tar kontroll över ett annat lands territorium, resurser och folk-ofta genom våld. Kolonialismen skapade rasistiska hierarkier och en världsordning där vissa liv värderas högre än andra.
Nykolonialism	När gamla kolonialmakter fortsätter att dominera fattigare länder-inte genom direkt militär ockupation, utan genom skulder, lån med krav, handelsavtal, militär närvaro och ekonomiska påtryckningar.
Nerväxt	Motsatsen till ständig ekonomisk tillväxt. Nerväxt innebär att vi medvetet och demokratiskt minskar produktion och konsumtion i rika länder för att skapa utrymme för ekologisk återhämtning och rättvisa.
Patriarkat	Ett system där män som grupp har mer makt än kvinnor och andra kön. Patriarkatet handlar inte om enskilda mäns beteenden, utan om strukturer som ger män företräde i arbetsliv, politik, familj och våldsutövning.
Pluriversalism	Tanken att det finns många olika sätt att leva, tänka och organisera samhällen på-inte bara ett "rätt" (västerländskt) sätt. Pluriversalism är motsatsen till universalism som påstår att västerländska ideal gäller alla.

Begrepp	Förklaring
Rasifiering	Processen där vissa grupper tillskrivs egenskaper baserat på utseende, ursprung eller kultur- och därmed placeras i en hierarki. Rasifiering handlar om makt, inte om biologiska skillnader. Att vara "negativt rasifierad" innebär att man tillskrivs lägre värde i samhället.
Reproduktiv rättvisa	Rätten för alla människor att själva bestämma om, när och hur de ska skaffa barn-och att kunna uppfostra sina barn i trygga och värdiga förhållanden. Det handlar också om rätten att inte skaffa barn, och att få stöd oavsett val.
Rörelseparti	Ett parti som ser sig som en del av folkrörelser och gräsrotskamp-inte som en elit som ska styra ovanifrån. Vi bygger vår politik underifrån, genom aktivism, bildning och nära samarbete med fack, föreningar och andra progressiva krafter.
Socialism	Ett samhällssystem där avgörande tillgångar-som fabriker, banker, naturresurser-ägs och förvaltas gemensamt och demokratiskt. Produktionen styrs av mänskliga behov, inte av vinstintresse. Socialismen är en process där makten flyttas från kapitalägare till arbetande och förtryckta grupper.

Framtidens Vänster-för en socialistisk, feministisk, antirasistisk och dekolonial framtid